

ANY VII

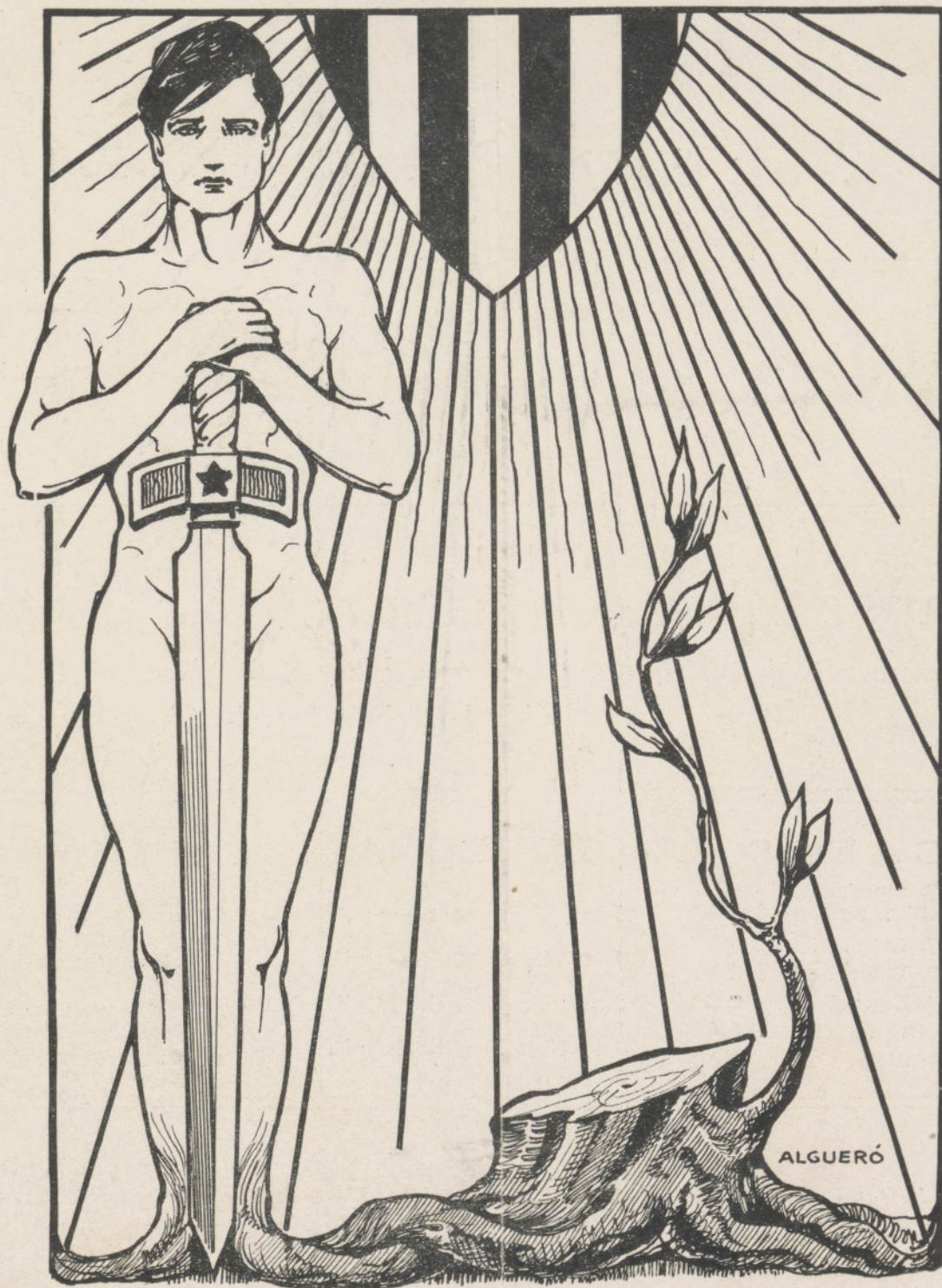
BVENOS
AIRES

NÚM. 67

FEBRER
DE 1922

481

RESSORGIMENT

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: MEXICO 1356 :: BVENOS AIRES

Al "Lion d'Or"

Casa Especial en
de Cafès

Qualitats Fines
Bombons i Tès

Corrientes, 1117 - Buenos Aires - U.T. 4567, Lib.

Gran venda de NEULES
Soltes \$ 2.50 el cent

Capses i Bomboneres de Luxe

Immens assortit de tots els gustos. Es preparen a gust del client.

Els bombons de les caps es garanteixen sempre per frescos

CA F E S	B O M B O N S	T E S
"Lion d'Or", superior. . . } \$ 5.00 Quil. (Moka i Pto.Rico, legítims)	El més complet assortit	Orange Peckoe - 1a. \$ 10.—Quil.
"Lion d'Or", Extra, Fí . . . , 3.20 "	Extra fins . . . \$ 7.— Quil.	Orange Peckoe - 2a. , 8.— "
"Lion d'Or", Extra , 2.60 "	Extra , 5.60 Quil.	La Camelia , 7.— "
"Lion d'Or", Especial . . . , 2.20 "	Especials . . . , 3.50 Quil.	Ceylan - 1a. , 5.80 "
Marca "Los Bohemios", . . , 2.40 "		Ceylan - 2a. , 4.80 "
"Borbon" , 2.00 "		"Lion d'Or" pot de ¼ de lliura , 0.60 "
		"Lion d'Or" paq. de ½ lliura , 1.20 "

Caramels de totes classes: Especialitat Crema de llet i Crema de Xacolata a \$ 4.— el Quil.

Les comandes a l'interior se despatxen al dia.

RESSORGIMENT

ANY VII

BUENOS AIRES, FEBRER DE 1922

NÚM. 67

L'ETERNA OFENSIVA

La campanya de l'odi dels espanyols davant les coses catalanes ha adquirit inusitada força després de l'entrada d'En Cambó al govern de l'Estat. El sentiment de malvolença que senten els nostres opressors contra Catalunya, s'ha desfermat en una barreja satànica d'insults beffes i calúmnies. Tot el que manifesti un estat de consciència del nostre poble és per a ells objecte de blasme. No poden païr l'esforç col·lectiu d'una raça dissemblant a la llur, i en constatar l'eficàcia d'aquell esforç senten remoure dins son ésser l'odi instintiu, i afluïx en sos llavis la paraula repulsiva, vituperable, enverinada contra ço que és el nervi de la nacionalitat, l'ànima de la Pàtria renai-xent, i motor de la nostra actuació: l'idioma.

Aqueixa casta de gent ho acceptarien tot de Catalunya si abdiquéssim de parlar en català. No poden concebre l'existència, dintre l'Estat espanyol, d'un poble amb idioma propi, viu i puixant. Totes les concessions ens foren atorgades per tal que adoptéssim la parla llur i ofeguéssim per a sempre més la nostra. Els corrents d'efusió germanívola somniats pels partidaris de l'Espanya gran, serien, així, riuada que encairia les terres catalanes; però tant com mantinguem la possessió del llenguatge i ens desvetllem per al seu expandiment i la seva riquesa, — aquesta expressió de dignitat col·lectiva i de vitalitat d'un poble conscient — serem blas-mats i vituperats per les boques d'infern dels nostres enemics seculars i sempiterns, i per algun català desgraciat que, a mercè de representar el paper més roï de la farsa espanyola, ha obtingut certa notorietat entre els hidalgos.

Els espanyols no poden acceptar el fet biològic d'un poble que fretura poder assolir la cima dels seus ideals. La supeditació d'aquest poble a les lleis que regeixen l'Estat a què està subjecte, és per a ells conceptuada com la cosa més natural, quant, ben distintament del pensar llur, aquesta supeditació és, per a nosaltres, el fruit d'una tirallonga de malves-

ta's comeses contra Catalunya i la conseqüència de mantes injustícies històriques, essent, per tant, la nostra subjecció cosa transitòria; almenys així ho acceptem tots els catalans concients, i aquesta causa ens mou a laborar per a un esdevenidor de llibertat i grandesa.

L'erro en què incorren els espanyols en conceptuar-nos d'aquella guisa, s'evidencia en tots els seus actes i manifestacions envers la terra catalana. Darrerament n'han donat proves a manta. El fet tan senzill com lògic d'emprar, En Cambó, — a part de l'idioma oficial de l'Estat — la llengua catalana per a designar la seva jerarquia ministerial amb el paper d'escriure, ha estat motiu de fortes censures i de ridícules ironies. Els parlamentaris espanyols que anaren a Barcelona a visitar les obres de la futura Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques, entre els quals hi havien varis ex-presidents de Consell, assistiren, demés, a la magna Assemblea de les corporacions que acordà unànimement prosseguir les obres i fixà una data, l'any 1925, per la inauguració de l'Exposició, i a l'hora dels discursos, després de les salutacions corteses, en castellà, inicials dels parlaments, oïren l'Alcalde de la ciutat, el Comissari de l'Exposició i els Presidents de les entitats econòmiques, expressar-se en llengua catalana, puix els nostres homes representatius senten la responsabilitat del càrrec i saben que no complirien el seu deure si dintre Catalunya no empraven el català en tots els seus actes. Aquesta manifestació de l'essència que informa la vida de la Pàtria no els plagué gens als hostes, i en contestar alguns els discursos, deixaren traslluir un fons d'hostilitat, que hagué forma palesa en les visites que successivament feren a les nostres principals institucions de cultura. Davant l'exemplaritat de l'obra d'una Universitat Industrial, del Palau de la Música, del Centre Autonomista de Dependents, d'un Institut d'Estudis, etcètera, els espanyols restaren bocabadats i en ponderaren l'esforç, els mètodes i l'organització; tot allò que té for-

ma externa, però lamentaren pregonament que l'idioma emprat per totes aqueixes corporacions, honra i orgull de la Nació Catalana, sigui el català, i se'n queixaren acerbament, tant, que uns dies després de la seva visita a la capital de la nostra Pàtria, el President de Catalunya, requerit per a col·laborar en un número especial del diari de Madrid El Liberal, digué, amb un concís article, que el que menys pot demanar el nostre poble als seus visitants és aquell respecte que inspiren les coses alienes a l'home mitjanament il·lustrat, i que el fet de deplorar aquest, en el cas concret de Catalunya, que les nostres institucions genuïnes es valguin de l'idioma català per a tots els seus actes, constitueix un greuge, un insult a ço que té de més sagrat un poble: la seva ànima.

Aquesta increpació enèrgica i avinent del primer mandatari català, ha abrindat més, si és possible, el foc de l'odi espanyol, i tots aquells tòpics feridors que ja ens sabem de memòria han estat de nou adreçats contra la nostra Pàtria.

El que ens sorprèn encara és que hi hagin diaris catalans — La Veu de Catalunya — que s'obstinin en voler fer veure, amb deduccions capricioses, l'existència d'una unitat espanyola comprnent-hi la nacionalitat catalana. Nosaltres en aquest punt estem perfectament d'acord amb l'A. B. C. i amb tots els que en ses pàgines i afirmacions trobin reflectit llur pensament. L'A. B. C. diu que la llengua catalana no és espanyola. D'acord. Que els catalans no som espanyols. Efectivament. Que, per tant, Catalunya no és espanyola. Aquest és també el nostre criteri.

Nosaltres no objectarem aquesta tesi de l'A. B. C., ans altrament, si fos cosa de que d'ells i nosaltres depengués, aviat ens entendríem i el plet de la llibertat de Catalunya fóra resolt sense vessament de sang.

Altrament a les obcenitats d'infelïços com aqueix desgraciat Melitón González qui es revolta contra sa pròpia sang, respondríem nosaltres amb un sonriure suau i commiseratiu.

PER LA CULTURA CATALANA

Dissortadament no són molt freqüents les vegades que podem assabentar als nostres llegidors el gest d'algun compatriota benestant qui volenterosament realitza un acte de generositat a favor de la cultura pàtria.

Els gallegos en aquest sentit estan molt per damunt de les demés col·lectivitats ibèriques, car sovint som assabentats de l'existència de centres d'ensenyament a Galícia mercès a la munificència dels seus fills exiliats. De Buenos Aires parlen de tant en tant generoses ofertes a favor de la cultura gallega, i coneixem més de quatre potentats gallegos que subvenen les despeses que ocasionen les escoles per ells instituïdes a la vila que els veié néixer.

En canvi no coneixem cap dels nostres rics que mantinguin una escola en terra catalana, ni tan solament que la subvencionin. Tenim esment només d'un nucli de pinedenes que mercès a una subscripció iniciada entre ells costejaren un edifici per a escola a la xamosa població que els donà la llum de la vida, però individualment, repetim, no coneixem cap acte semblant realitzat pels nostres benestants, si no és algun llegat tal com el del milionari En Pere Vila i Codina, mort pocs anys ha a Rosario de Santa Fe.

Per això en tenir coneixement del propòsit d'un compatriota qui està decidit a fer alçar en terra catalana un edifici per a escoles pagat del seu particular peculí, ens apremem a assabentar-ho als caríssims llegidors nostres, no solament per a que es reconegui degudament el gest altruista i patriòtic del generós donant, sinó, també, per a que serveixi d'exemple a altres personalitats que podrien fer semblants obres.

Una notícia breu, apareguda en lloc ben poc visible i sense epígraf especial, d'una secció d'un diari català, últimament arribat de Barcelona, diu: "Acompanyat del doctor Pi i Sunyer ha visitat al President de la Mancomunitat el senyor Escasany, oferint-li costejar un edifici per a escoles a Cardona".

Don Manuel Escasany, el filàntrop qui acaba de realitzar aquest acte d'alta espiritualitat que significa dotar a la seva vila nadiua d'unes escoles que sien per a les generacions futures quelcom més digne que les actuals de l'Estat, és un català qui arribà a aquestes ribes, trenta anys enrera, amb el cor gonflat d'il·lusions però amb les butxaques buides. Relotger de professió així que trobà oportunitat s'inicià en el comerç del seu ram, començant per a establir-se en una botiga humil. La seva amor per al treball i una voluntat d'acer foren en ell qualitats que unides a un talent envejable feren que ben aviat aquell negoci modest anés progressant ràpidament fins que, en unió del seu ger-

mà Ramon, realitzaren en pocs anys la gran proesa d'ésser considerats els primers comerciants joiers de la gran urbs sud-americana.

De les condicions personals, bellíssimes, i del tracte excel·lent que donen als seus empleats no es ocase, avinent, ara, de parlar-ne, car la nostra missió se circumscriu avui a posar de relleu el gest de don Manuel.

MANUEL ESCASANY.

Aquest desprendiment del senyor Escasany té per a nosaltres una valor que el fa més estimable, i és que ha estat fet calladament, sense ostentacions ampuloses, que no n'estàriem assabentats encara si no hagués estat que l'atzar ens posà a esguard la notícia, rasa i curta, inserida en lloc poc visible del diari català.

Es una actitud la del senyor Escasany que honora a qui l'adopta, i dignifica a la col·lectivitat a què pertany el donador. Déu faci que tingui altres imitadors.

Mentrestant vagi al senyor Escasany la nostra felicitació ben sincera.

També mereix esmentar-se un altre donatiu sortit de Buenos Aires per tal d'enriquir el bagatge espiritual de Catalunya. El doctor Antoni de P. Aleu, ha posat a disposició de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana la quantitat de mil cinc cèntes pessetes per a premiar i editar un llibre continent cinquanta biografies sintètiques de catalans que s'hagin significat en gestes patriòtiques, en ciències, en arts, en fets d'armes, etc. Aquest donatiu del doctor Aleu s'atorgarà mitjançant Concurs que convocarà a l'objecte la Protectora.

Recordem que no és la primera vegada que el doctor Aleu realitza semblants actes a profit de l'ensenyament català. Anteriorment premià amb cinc cèntes pessetes un compendi de Geografia de Catalunya i en destinà sis mil a la confecció d'un mapa de les terres de llengua catalana.

Rebi, així mateix, el doctor Aleu, la nostra enhorabona.

UNA PREGUNTA

Els últims números arribats del diari "La Publicidad" de Barcelona, edició del vespre, ens han suggerit un comentari que volem exposar-lo als llegidors de *RESSORÇIMENT*.

Després d'haver-nos enterat bé del contingut de l'article de fons de cada un dels números esmentats, ens havem fet aquesta pregunta: Perquè no s'edita en català "La Publicidad" de Barcelona, edició de la nit? I àdhuc si la memòria no ens enganya creiem que temps enrera els seus redactors iniciaren gestions prop de l'empresa, en aquest sentit. I tornem a preguntar, dones: Perquè no s'edita en català?

"La Publicidad" és, potser, el diari barceloní que més ha canviat d'empresa i, per tant, de matís espiritual i polític. Actualment, com ja havem deixat insinuar, és el diari més catalanesc que es publica a la capital de la nostra Pàtria. L'editorial quotidià que insereix amb el nom de *Crònica* és un breuari de catalanitat, una apologètica del nacionalisme.

Ultra això veiem en el cos de redacció noms molt prestigiosos i de solvència nacionalista, tals com Francesc Pujols, A. Rovira i Virgili, Prudenci Bertrana, Carles Soldevila, Josep Pla, Duran i Tortajada, Rafel Benet, J. M. Junoy, doctor Leandre Cervera, etc.

Que la voluntat de tots aqueixos escriptors seria poder emprar en tots sos treballs l'idioma català, és cosa que no cal posar en dubte. Quant als llegidors, creiem que ho acceptarien amb goig i que el diari veuria augmentar-ne el número, i en ço que es refereix a l'empresa no hi volem veure un menyspreu envers la llengua catalana, car si existís poca o molta animositat contra la nostra llengua no permetrien la publicació d'alguns articles en català com hi veiem sovint, ni menys la defensa abrivada que havem llegit en aqueixos darrers números arribats i en castellà, de la gloriosa parla catalana davant les estultes escames de l'A. B. C. i altres diaris madrilenys.

Què cosa és, dones, que motiva el que l'empresa no es decideixi a publicar íntegrament en català l'edició del vespre, publicant com fa, íntegrament en castellà l'edició del matí?

Heu's aquí l'interrogant que no sabem respondre.

P. DE REIG.

CRÒNICA CATALANA

N O T I C I A R I

El Parc de Montjuïc.

Per fi pogué celebrar-se la festa popular que el Comitè de la futura Exposició d'Indústries Elèctriques havia organitzat per a fer veure als ciutadans els treballs que s'han portat a terme per tal de preparar de la faisó necessària els terrenys que ocuparà el magne Certamen mundial. Dos ajornaments tingué la festa, sempre degut a la pluja que semblava voler fer-ne impossible la celebració, mes, al fi, la "santa insistència" s'ha vist coronada per l'èxit i tot Barcelona pogué acudir a la muntanya a fruir dels magnífics punts d'obir que des d'allí s'admiren, a gaudir amb els festeigs de tota mena que hi tingueren lloc i a disfrutar amb l'animada visió d'una multitud endiumenjada. En efecte, els ciutadans invadiren des de bon matí fins que la nit fou davallada, aquells indrets abans tan poc coneguts i que ara la gent comença a conèixer i a estimar. Hom pogué fer-se càrrec dels múltiples treballs realitzats, dels que estan en activa execució i de molt de ço que manca a fer. I la veritat és que, tot plegat, dóna ja la impressió de la bellesa i de la magnificència que enclourà la Exposició, i el cor es gonfla d'entusiasme pel bon nom que aital esforç proporcionarà a la nostra Pàtria i pels rendiments econòmics i per la major expansió que portarà als destins de la incomparable Barcelona. La gent, com dèiem, fou nombrosíssima, omplint places i passeigs, viarany i jardins, entregant-se als esplaïs de la dansa nacional, escoltant músiques i cobles, admirant les demostracions de cultura física dels nostres atletes i badoquejant en les atraccions de caràcter eminentment popular. Aquell dia, sense ingerències estranyes i sense espectacles inadequats, el poble prengué possessió de ço que és ben seu, de ço que és fruit del seu treball i del seu entusiasme.

Alia Banca.

Una obra d'En Guimerà porta sempre la gent al teatre, i li porta tant o més que per l'obra en si mateixa, per l'auriola que irradia el nom il·lustre de nostre primer dramaturg i que és i ha estat a tota hora un patriei sincer, un patriota excel·lent i un entusiasta enamorat de la bonesa i la veritat. El drama que ens ha presentat darrerament no és pas de la valor de la major part del seu nombrós repertori, però, així i tot, en ell s'hi noten escenes ben portades que denoten la mà-

mostra del seu autor i una valentia en certs conceptes que no acostuma a trobar-se més que en les creacions guimeranianes. Però, amb succeís esclatant o amb èxit regular, les estrenes periòdiques de les obres de don Angel duen sempre una onada d'entusiasme i fins podríem dir de manifestació catalanesca. Els ciutadans, i amb preferència la joventut, omplen el teatre com si anessin a complir un deure patriòtic o a fer una confessió de fe nacionalista, i, en tributar al venerable Guimerà la cordialitat del més pregon afecte, sembla es vulgui simbolitzar en aital homenatge i en tal figura la devoció eterna a la Pàtria bella i rica, bona i sàvia, de les nostres amors.

N'Ermengol Goula.

Amb la mort d'aquest popular actor, pot dir-se que s'ha exhaurit la llista brillant d'aquells artistes que tan renom donaren a l'escena catalana. D'aquella colla dels Fontova, Bonaplata, Soler, Fuentes, Virgili, Capdevila, etc., era En Goula el darrer supervivent. L'etern "galan jove" ha mort a l'edat de 78 anys, després d'haver estat un bon temps malalt, i l'acte de l'enterrament ha constituït un veritable tribut de dol i de recordança al qui tant havia ajudat al millor esplendor del teatre català. La gent, en contemplar el fúnebre seguici, recordava amb fruïció i enyor les bones estones que En Goula li havia fet passar; tothom el recordava en aquells papers còmics inimitables, especialment en els tipus de "calavera" empedernit, de les comèdies ciutadanes i en els de taujanot de les obres de costums rurals. I hom considerava amb elogi la seva actitud, tothora ben catalana, donant-se per complet a la nostra escena i despreciant els bons oferiments que se li havien fet per a passar a companyies de teatre castellà. Descansi en pau l'excel·lent artista!

Inauguració de l'Estadi Català.

Encara no està acabat, resta molt encara a fer, però provisionalment ja s'ha inaugurat el grandios Estadi que constituirà un dels més remarcables atractius de la futura Exposició d'Indústries Elèctriques. Molt ben situat, aprofitant l'ample buit d'una pedrera, el camp d'esports que ens ocupa serà, un cop enllestit, magnífic i capaç per a celebrar-s'hi les grans festes de diverses proves de cultura física. En els dies de Nadal d'enguany hi tingueren lloc dos esplèndids partits que,

organitzats per l'admirable i admirat Barcelona Foot-ball Club, assoliren l'èxit més esclatant. Amb el nostre campió lluità el famosíssim "Sparta" de Praga, considerat com el veritable primer equip d'Europa. No és, doncs, d'estranyar que els amants de l'esport, que a Catalunya formen legió, omplissin a vessar l'Estadi i que, no cabent en el seu clos, s'escampessin per les roques de la muntanya per tal de seguir les incidències de l'ardorosa lluita. I els txecs-eslovenes, que havien sortit guanyadors en 61 partits que portaven jugats, també vengueren el primer dia, però sucumbiren en el segon sota el científic i elegant joc del nostre "Barcelona", qui, en cobrir-se de glòria, col·loca a envejable alçada la nostra Pàtria que, en matèria esportiva com en tantes altres, es fa brillantment albiradora del món sencer.

Nadal.

"Pau en la terra i entre els homes de bona voluntat". Però, enguany, tampoc n'hi ha hagut de pau a Catalunya, car molts dels nostres joves són allà baix empesos per la malaurada aventura del Marroc. Prou hi han hagut les gatzares de costum en les llars felices, prou s'han vist arreu els preparatius de la gran festa casolana, prou hi ha hagut "pessobres" i misses del gall (alguna d'elles, com l'organitzada pels "Pomells" en celebració d'haver ultrapassat els 300, molt brillant i catalaníssima), prou hi ha hagut qui s'ha recordat dels pobres, organitzant festivals en llur profit, prou s'han celebrat actes ben meritoris i emocionants com el portat a cap per la benemèrita "Associació Catalana de Beneficència", regalant en son nom l'ex-empresonat Store i En Ballester, a les bones monges de la Presó Nova, un preciós Infant Jesús construït i exornat per mans catalanistes i embaumat pel darrer sospir de la virtuosa mare de l'excel·lent patriota i esforçat president de la "Unió"... però, enguany, ha resultat falsa la dita catalana: "Per Nadal cada ovella a son corral"... Moltes llars han notat el buit de l'absent i els hi ha aparegut trista l'alegra festa cabdal!

Déu faci que l'any que anem a començar vingui rublert de benaurances. Que ell sigui de bons resultats per a la causa de Catalunya i de la més gran prosperitat i joia pels catalans. Tant com per a si mateix el vol, el desitja el cronista ben feliç per als llegidors de RESSORGIMENT i per a tots els compatrieis que des d'aqueixes terres llunyes treballen per a la Pàtria i es recorden d'Ella i se l'estimen i l'honoren amb veritable amor de fills.

JORDI CATALÀ.

Barcelona, 31 desembre, 1921.

LA MÀSCARA XINESA

Haviem quedat que ens trobaríem a dos quarts de set de la tarda i el meu cor era ple d'alegria; el manteu, cordat només amb un sol botó, voleiava al vent impetuós, però jo no sentia el fret; el meu cap s'alçava superb, amb el barret d'estudiant al clatell, i els meus ulls brillaven; caminava ràpid, lleuger, talment com si el vent em portés.

A tres quarts de set em cordava el manteu amb dos botons i el meu esguard no brillava tant; a les set menys cinc minuts tenia calor, al cap de dos minuts més sentia fret, a les set en punt estava segur que ella no vindria; una hora més tard em considerava l'ésser més infeliç del món: el manteu tot cordat, el coll dret, el barret tirat fins al nas que havia devingut moradene; els cabells, el bigoti, les celles, coberts de rosada que anava congelant-se, eren d'una blancor enlluernadora. Qui m'hagués vist caminar amb pas insegur, cansat, m'hauria pres per un vell. Heu's aquí el què havia fet de mi Na Eugènia Nicolajevna!

Anava a dir un renee, una bestiesa, però vaig contenir-me. Qui sap... potser no havia pogut venir, potser estava malalta, qui sap si morta...

No saps que Na Eugènia Nicolajevna va aquesta nit al ball de casa En Polosof? — em digué un company que no-res sospitava i no sabia pas que jo havia estat esperant aquella noia, durant dues hores, amb aquell fret de mil diables.

—Ah, ah, — vaig dir, fingint indiferència.

No havia estat mai a casa En Polosof, però aquell vespre devia anar-hi, costés el que costés.

—Amics! — vaig cridar, alegrement.— Avui és Carnaval i tothom es diverteix;

perquè no ens divertim nosaltres?

Sí, mes com? — digué un amb melangia.

—Sí, però on? — preguntà un altre.

—Disfressem-nos i anem a totes les cases on hi hagi festa.

La proposició fou acceptada amb entusiasme: els amics es posaren a cridar, saltant i cantant, i després d'haver-me tributat una ovació, fèrem el compte dels diners que, entre tots, posseïem.

Mitja hora després, havíem recollit altres estudiants solitaris que es fastiguejaven per carrers i places, i quan fórem deu, deu diables, anàrem a casa d'un perruquer, qui, demés, venia i llogava trajes, i invadirem la seva botiga, portant-hi molt fret, molta joventut i un cor d'alegres riallades.

Jo volia un trajo de severa elegància i demaní:

—Doneu-me un vestit de Gran d'Espanya.

El que em donaren, hauria pertangut probablement a un noble molt alt i gros, car vaig desaparèixer ràpidament, embolcallat per aquelles teles, dintre les quals m'hi sentia sol i abandonat, com si em trobés en una gran habitació buida.

Vaig llevar-me'l i demaní qualsevulla altra cosa.

—Voleu un trajo de pallaso, tot de coloraines, amb picarols?

—Un pallaso! — vaig cridar, indignat.

—Doncs, aquí n'hi ha un de bandoler, amb el barret i la manta i el seu punyal...

Un punyal! Ço era el què em feia falta!

Dissortadament, el bandoler que havia usat aquell trajo devia ésser curt de talla; el casquet amb prou feina em tapava la cloaca, i després de posar-me els calçons

de vellut, els amics es cansaren pla bé per a treure-me'ls

Em fou ofert un vestit de patge, però era ple de taques; me'n donaven un de frare, tot estripat...

I, doncs, què fas? Es tard! — deien els companys, que ja acabaven de disfressar-se.

Quedava un sol trajo: de mandarí xinès.

I ja impacient, diguí:

—Doncs, vinga el xinès!

I vaig pendre'l, sense ni menys mirar-lo, i vaig començar a vestir-me, sens dir paraula, calçant un parell de socs vermells, petits, en els quals només m'hi entrava mig peu. Aviat vaig estar llest i aleshores em fou posat al cap, a tall de perruca, un drap de color de rosa, que venia lligat amb un fil a les orelles, que s'aguantaven teses com les d'un rat penat.

—I ara la màscara!

La careta que em donaren per a cobrir-me el rostre era, per dir-ho clar, una fesomia desastrosa; tenia, sí, un nas, dos ulls i una boca, tot al seu lloc, però no tenia res d'humà. Ni mort, l'home pot tenir una fatxa més rígida i sens expressió: aquell rostre no expressava ni joia, ni dolor, ni sorpresa; no expressava res, absolutament res: mirava fixament i amb estúpidesa, i qui el veia no podia menys que clavar-se a riure. I els meus companys no podien pas més: es revolcaven pel canapè, es rebotien per les cadires, agitaven els braços...

—Seràs la més original de les disfresses, — me deien.

Jo estava quasi quasi per plorar, però quan vaig mirar-me al mirall, tampoc poguí resistir i vaig esclatar en una forta rialla: sí, sí, aquella seria la més original de les disfresses...

—No devem treure'ns la careta per cap motiu, — digueren els companys, mentre ens en anàvem.

—Donem paraula!

—Paraula! Paraula! I així fou establert.

En veritat, jo era la més original de totes les disfresses: pels carrers, la gent em corria al darrera, em voltava, donant-me cops i pessigant-me, i, en girar-me enfurismat vers els meus perseguidors, quan veien la meua estupenda fatxa, els venia una passió de riure irremeiable.

En lloc poguí sortir d'aquell anhel de boja alegria, que, a estones, fins a mi se m'encomanava, i aleshores em posava a cridar, cantant i ballant, i tot el món giravoltava com embria davant dels meus ulls. Però, com era lluny de mi aquell món! I com m'hi trobava sol dessota aquella màscara!

Per fi arribàrem al festí d'En Polosof, i prompte vegí a Eugènia. Irritat i temerós, vaig acostar-m'hi dient-li amb tendresa:

BARCELONA - Els famosos chors d'En Clavé, davant l'estàtua de l'immortal músic-poeta, cantant una obra del mestre en celebració del centenari del seu naixement.

—Soc jo!...

Les seves llargues pestanyes s'alçaren lentament, els seus ulls negres em miraren, astorats, i l'única resposta fou una riallada esquitllent, alegre com un sol de primavera.

—Sí, soc jo! — vaig repetir. — Però què no has vingut?

Ella reia, reia sempre.

—Si sabessis quant he sofert... Respon-me! — vaig suplicar.

Però, ella no feia altra cosa que riure i la seva rialla era sempre més alegre i sonora: era el sol, el sol que crema, cruel, impiados.

—I bé, què em dius?

—Però, ets tu? — digné, per fi, contemplant-se amb pena. — Que n'estàs de ridícol!

Vaig deixar caure els braços, desolat, i mentre ella, calmant-se una mica, en aparença, mirava les gaies parelles que passaven, ballant, davant nostre, reprenguí:

—Per què rius? No endevines dintre d'aquesta bestial careia el rostre que viu, que sofreix? Sols per a poder-te veure m'he estraït així. M'havies deixat esperar en el teu amor i ara no vols saber res de mi? Per què no venies?

Ella es girà per a respondre'm, mes, en mirar-me, li vingué una hilaritat tan gran, tan irresistible, que quasi la sofocava; tenia els ulls plens de llàgrimes i tapant-se la cara amb el perfumat mocador, tot brodat d'ocells, acabà per dir amb fatiga:

—Però, mira't a l'espill!

—Oh!...

Vaig arrugar les celles, vaig mossegar-me els llavis fins ferme mal, em semblà que tota la sang fugís del meu rostre; vaig mirar-me al mirall, veient-li la cara rígida, immòbil, que em contemplava amb estúpida indiferència i... també vaig riure; mes, sentint-me de seguida arborat per la ira i girant-me vers ella, li diguí imperiosament:

—No vull que riguis més!

I quan Eugènia callà, vaig tornar a parlar-li del meu amor, dolçament i tendra. No havia parlat mai tan bé, i vaig contar-li el turment de l'espera, les verinoses llàgrimes de la gelosia, el desig ardent de la meua ànima com una ombra que li queia dels ulls a les galtes, que esgroguïren, i vegí, al través d'aquesta pal·lidesa, el reflexe d'un foc intern, i vegí el seu cos brincadís replegar-se cap a mi, com atret per una força irresistible. Anava vestida de deessa de la nit i la seva figura, envolta en vels negres i centellejants d'estrelles, era bella i fascinant com un dolç ensomni de la llunyana infantessa.

Jo parlava i tenia els ulls plens de llàgrimes i el meu cor batejava amb força. I vegí, vegí, finalment, els seus caríssims llavis com s'obrien a un dolç sonriure,

vegí les seves palpebres alçar-se tremolant...

Poc a poc, amb temença, però animada d'una fe il·limitada, ella girà cap a mi el graciós caparronet, i...

Una rialla com aquella no l'he oïda mai en ma vida!

—No!... no!...—digné quasi gemegant,—no puc! I inclinant la testa, s'abandonà al riure que l'agitava tota.

Oh, si jo hagués pogut mostrar-li el meu rostre sols un instant! Em mossegava els llavis, les llàgrimes regaven ma faç ardent, i en tant, la meua careta imbècil seguia mirant fixa i immòbil, espantosa en la seva indiferència.

I mentre m'allunyava, ensopegant amb els meus petits socs vermells, sentia en-

cara dintre meu el riure esquitllent de Na Eugènia Nicolajevna, semblant a la cascada d'aigua que, estimbant-se d'una alçada considerable, es trenca, amb so argentí, contra els durs roquissers del precipici.

* * *

Caminàvem a colles pels carrers silenciosos, trencant amb els nostres crits la profunda quietud de la nit. I els companys em deien: "Has obtingut un èxit sorollós! Quines riallades! Però, que fas ara? Perquè llences la màscara? Oh, amics, a n'aquest li ve un ram de bogeria!"

Miren, s'estripa el trajo!

Oh!... Ara plora!...

J. MAS DE FLIX, trad.

C O N F I D È N C I E S

Durant un parell de mesos ha cridat fortament l'atenció dels vianants un cartell molt violat encastat pels carrers barcelonins en el qual es feia la demanda d'individus per al *tercio* que lluita al Marroc al costat de les tropes espanyoles.

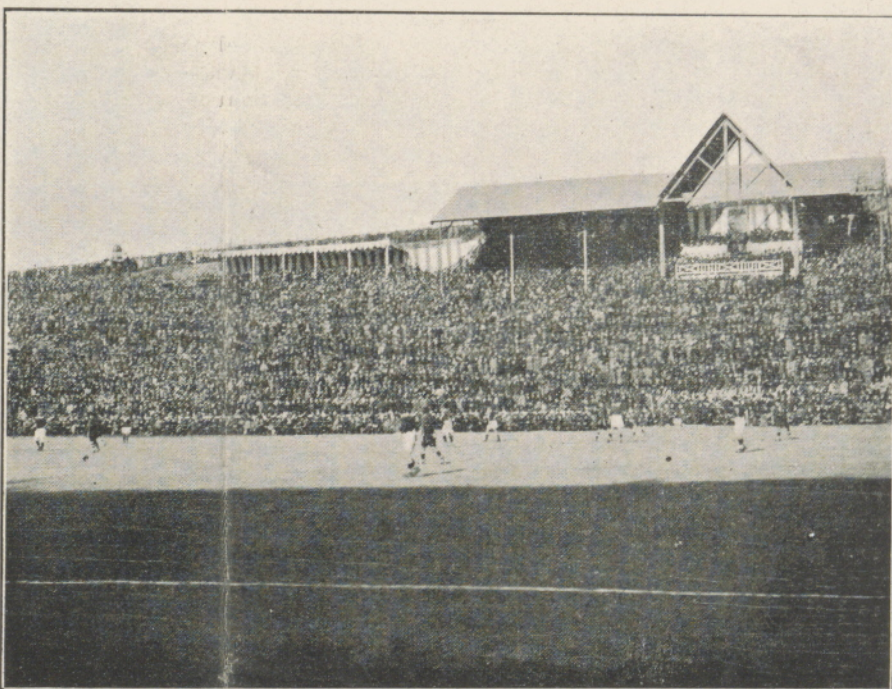
Moltíssims han estat els que, creient-lo un anunci de la pròpera projecció d'un film sensacional o de l'estrena d'una nova comèdia de capa i espasa, l'han llegit amb certa fretura i s'han sentit decebuts en veure la finalitat del contingut.

El cartell representa un *legionario*, barbut i amb esguard de perdonavides fent voleiar una bandera espanyola. La claror del sol fereix lateralment la figura del valent i projecta, damunt del drap, l'ombra d'aquest transformada en la silueta d'un d'aquells guerrers castellans que omple-

naren d'ignomínia tota una època de la història de Flandes.

Aquest cartell ha estat objecte d'un magnífic comentari del senador nacionalista senyor Garriga i Massó al qual és molt possible que reporti conseqüències.

També a *Kòmos* se li acut que si la guerra que es fa al Marroc no és guerra de conquesta sinó instauració d'un protectorat, el cartell representa una equivocació del pintor i una reprovable coincidència amb l'equívoc del que el degué encarregar. La silueta del castellà és, però, molt significativa. La lectura dels telegrams de Melilla, relatant les *proeses* dels legionaris donen la raó a l'autor del cartell i la resten, en canvi, als que es creuen de bona fe tot allò de *l'acció civilitzadora*.

BARCELONA. - Un aspecte de les tribunes de l'Estadi Català de Montjuïc, durant el partit jugat entre el Barcelona i el Sparta de Praga, venent els nostres en forma magnífica.

Fot. Ressorgiment, per P. Arias.

Els espanyols diuen que la guerra del Marroc és un sacrifici que els ha imposat el Déu tot poderós que els favorí amb la situació geogràfica més envejable. Segons ells el sacrifici consisteix en portar als desgraciats habitants del Rif la llur cultura.

Quina gràcia fa contemplar una tal *frescura*! Per molt que cerquéssim, mai no trobaríem un poble més espatarrant que l'espanyol. El poble que més genuïnament pot dir-se que és capaç de neutralitzar tota cultura vol anar al Marroc a imposar la seva!

Solament tenint en compte aquesta característica de les seves pretensions es comprèn que per a fer-ho no trobi altre mitjà més eficaç com l'ajut militar i la col·laboració dels honorables senyors del *tercio*. En una confidència anterior indicàvem queicom del que són els tals subjectes. Avui *Kômos* vol dir alguna de les llurs heroïtats: — Una comissió de rifenys de càbiles mitjanceres d'Abd-el-Krim i dels espanyols anà a Melilla per tal de concertar el retorn d'alguns presoners; aquesta comissió arribà a un acord amb els quefes espanyols i rebé una determinada quantitat de pessetes en concepte de rescat. La comissió prengué comiat i sortí cap al camp però en arribar a les avançades fou deturada i escorcollada. Els invictes legionaris atracaren la comissió, robaren els diners que duia i remerciaren la presa del botí amb una solemnnial pallissa.

Kômos sap molt bé que algú li obje-

tarà: — Senyor innocent, això és la guerra.

—Sí, perfectament, acceptem que sigui això un atzar de la guerra, així doncs, caldrà que portem un altre cas. Aquest succeí abans de que pugui parlar-se dels carnatges de Zeluan i Mont Arruit: Uns savis naturalistes de Barcelona anaren al Rif a estudiar la flora del país. Naturalment, calgué que es presentessin a les autoritats espanyoles per tal d'obtenir el permís corresponent i, en efecte, l'exèrcit d'ocupació fou posat al servei dels expedicionaris. Un dia calgué sortir cap al lloc de les avançades i allí es posaren en contacte amb els legionaris inscrits a la primera bandereta (traducció de *banderín de enganche*). Calia fer una llarga caminada per aquells llocs feréstecs i no hi havia altra possibilitat que servir-se d'algun mul per tal de tragar els aparells d'exploració. En aquells indrets era gairebé impossible haver-ne cap. Un legionari trobà tot seguit la solució del problema; casualment passava, consirós i pensívol, un pobre rifeny cavalcant un ase algerí. — *Tú, morito* — digué el legionari — *de dónde has robado este burro?* i acompanyant la pregunta amb una enèrgica projecció del peu dret contra la part més baixa del dors del pobre indígena, que rodolà per terra, s'apropià de l'animal i en féu ofrena als naturalistes amb un posat d'home servicial i un aplom innarrables.

Kômos.

Barcelona, desembre de 1921.

ERNEST CERVERA

Els diaris suara arribats de Catalunya ens assabenten l'èxit assolit per aquest notabilíssim pianista català qui junt amb l'excel·lent Alexandre Ribó ha donat una sèrie de concerts a dos pianos que han cridat l'atenció de la crítica.

Possiblement aquests dos compatricis realitzaran una gira artística per terres sud-americanes.

EL PARC DE BARCELONA

El nostre redactor gràfic a la capital de la pàtria ens tramet dues belles fotografies tretes del parc, que són dues excel·lents notes gràfiques. Una, el monument a l'Emili Vilanova, l'eximi narrador de costums barcelonins, la memòria del qual queda, així, perpetuada. L'altra un esplèndid aspecte d'un dels llocs que embelleixen els jardins.

Clixés Ressorgiment. per P. Artas.

LA FI D'EN SERRALLONGA

—Pare, absolveu-me: só cansat de viure.

—T'escomet a bona hora el cansament. La teva via s'ha acabat, i ets lliure d'anarte'n al repòs eternament.

Mes, abans d'adormir-te i reposar-te, cal que et recordis dels teus grans pecats: tots aquells que jo puga perdonar-te, també de Déu seran-te perdonats.

—El primer pecat meu és l'orgull, pare: jo só aquell que he tingut un rei al cos. Mai he pogut sofrir que algú em manara: fer la llei a tot Déu era el meu goig. Per'xò he tingut tant odi al rei d'Espanya i li he fet la guerra jo tot sol.

Ell la terra ens ha omplert de gent estranya, i manar-nos-ho tot és lo que vol.

Dones jo li he dit: “—No em plau!” I, via fora!

he anat pel món com m'ha vingut a plè: he fet lo que he volgut, lliure a tota hora, i no he obeït llei, ni rei, ni rē.

I, tant se val!, és una bella cosa fer tremolà a tothom i estar segú!

Cap respecte, en ma vida, m'ha fet nosa: mai he abaixat la testa per ningú.

—Mes ara...

—Mes ara, que ja sé que compareixo en presència del Déu omnipotent...

—Te'n penedeixes?

—Sí, me'n penedeixo.

—Dones sia't perdonat.

—Amén, amén...

—Quin altre pecat tens?

—La ira, pare.

Quan m'encene, no tinc fre ni aturadó: me giro contra el món, Déu i sa Mare, i tot voldria dur-ho a destrucció.

Pare, he estat cruel: moltes vegades m'he delirat veient rajar la sang: he vist alçar-se a mi mans ajuntades i segar-se genolls caient al fang.

I jo me n'he rigut, perquè em plaia, i, podent perdonar, no he perdonat.

Es una cosa dolça i fa alegria, veure un 'nemic als peus ben manillat!

I fer mal! i fer mal! Allò era viure: destruir sols per gust i per voler; sentir plorà a tothom i poder riure... Ser com rei de dolor!... Es bell, a fe!

—Fill meu! Fill meu! Això és massa malesa; això és un mal esperit que tens al cos: encara en parles amb la vista encesa en foc d'infern!...

—No, no!... Ja ve el repòs.

Dones ara, que ja sé que compareixo en presència de Déu omnipotent...

—Te'n penedeixes?

—Sí, me'n penedeixo.

—Dones sia't perdonat.

—Amén, amén...

—També he tingut enveja i mala bava per corrompre la glòria dels demés: allí on jo he conegut que no arribava, no he volgut que cap altre hi arribés. D'aquell que em feia ombra, o bé respecte, m'he gaudit fent-ne córrer males veus, i, tot fingint-li acatament i afecte, li anava segant l'herba sota els peus. De lo que no he entès n'he dit mentida; dels fets més grans que els meus n'he dit rampells;

he volgut sols un pes, sols un mida: la meua; els que en passaven, pobres d'ells! Rebaixar, rebaixar, fins que es confonga tothom en un mesquí i humil estol, i al damunt En Joan Sala i Serrallonga, sent més que tots i governant tot sol.

—Mes ara...

—Mes ara, que ja sé que compareixo en presència de Déu omnipotent...

—Te'n penedeixes?

—Sí, me'n penedeixo.

—Dones sia't perdonat.

—Amén, amén...

—He estat avar: mai he tingut de sobra. Sempre he anat per més al camí ral: per molt que posseís, sentia'm pobre i amb la por d'anà a raure a l'hospital. Ai! La cobdícia no em deixava viure: era roí pels altres i per mi: per un parell de bops, per una lliura, hauria fet deu hores de camí. Veure'm diné apilat m'aconsojava; mes fruir no podia'n altrament que pensant a quants altres els mancava allò que era per mil un bon passament.

“—Això és ben men—pensava:—això no Els altres, si misèria o fam vingues, (falla. que es pengin!” I, llavors, ni una malla hauria dat a un pobre que passés.

—Mes ara...

—Mes ara, que ja sé que compareixo en presència de Déu omnipotent...

—Te'n penedeixes?

—Sí, me'n penedeixo.

—Dones sia't perdonat.

—Amén, amén...

—La peresa, la gola i la luxúria ben cert que foren més pecats més xies; pro algun cop m'ha plagut deixar la fúria dels combats, lluny d'amies i d'enemics. Me n'anava a fer cap a la masia oblidava en el fons d'alguna vall, i m'entaulava en bona companyia, menyspreant tota lluita i tot treball. Llavors jo me'n reia de la guerra i dels meus que es batien, capsigranys!; i tant se me'n donava que la terra la manessin els propis o els estranys.

Ben menjat, ben begut, plaia'm jeure a bona ombra per fer la migdiada, cantant cançons d'amor que fan distreure, o escoltant els ocells en la brancada. Si llavors passava alguna mossa revinguda de cos, jo la eridava: ella venia a mi, la deshonrava, i encara se'n tenia per ditzosa.

—I goses riure?

—Eia cosa bona...

—Mes no ho és pas a l'hora de la mort.

—Bon menjar, bon oblit i jeure amb dona: mai havia trobat millor conhort.

—Mes ara...

—Mes ara, que ja sé que compareixo en presència de Déu omnipotent...

—Te'n penedeixes?

—Sí, me'n penedeixo.

—Dones sia't perdonat.

—Amén, amén...

—I, el tracte amb Na Joana, ¿no es injúria que clama també a Déu Nostre Senyó? Aeusa't!...

—Pare, no: no fou luxúria, sinó una veritable estimació.

Es cert que jo, en ses carns, moltes vegades, hi he enterrat tant de força i de volé!

Mes eren llaç d'amor ses abraçades i coronat de seny son front seré.

La Joana m'ha estat reina i esclava: molts cops ella pensava per tots dos; quan jo estava adormit, ella vetllava; ella m'ha fet valent i poderós.

M'ha ajudat amb l'esguard, amb la paraula; si ha calgut, amb la força del seu braç.

Cada mig dia m'ha llescat pa a taula, i cada vespre m'ha alegrat el jac.

En paga, jo li he estat amant sol·licit... D'això també me n'haig de penedí?

—Fou un amor desordenat i il·lícit!

—Dones... tant se val!... me'n penedeixo, sí!

—Tens algun pecat més, dins teu?

—No, pare.

—De tots els que m'has dit i els que has contrit demanes perdó a Déu? (comès

—Sí, pare.

—I et sap greu de tot cor, d'haver-lo ofès? —Sí.

—Dones en nom de Déu omnipotent, Pare, Fill i Esperit Sant, t'absolve. Amén...

—Moriré resant el Credo;

mes digueu a n'el botxí

que no em mati fins a tant

que m'hagi sentit a di:

“—Cree en la resurrecció de la carn.”

JOAN MARAGALL.

L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE BENEFICÈNCIA ALS PRESOS DE LA CELLULAR BARCELONINA

No són gaires dotzenes els catalans qui recorden l'existència de l'Associació Catalana de Beneficència, successora de "La Reixa", malgrat tenir més de quinze anys de vida. I no en tenen esment perquè no s'han adonat encara de la gran, la immensa, la transcendental importància de la seva finalitat.

Quelcom semblant passà amb l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. La Protectora visqué, també, una vida anèmica durant els seus primers disset anys d'existència, no havent pogut passar, amb aquests disset anys, de dos cents socis. A nosaltres, als catalans d'Amèrica, es deu l'increment que ha pres la Protectora. Ens en podem enorgullir. L'any 1915 s'inicià l'aportació de socis catalans d'aquest continent a la seva magna obra, i amb sis anys fèrem pujar la ridícula xifra de dos cents socis a tres mil vuit cents, que són amb els que compta actualment per a realitzar la tasca extraordinària que està fent en ço que es refereix a l'ensenyament català; obra cultural de màxima transcendència i d'un patriotisme fecund i sense màcula.

L'Associació Catalana de Beneficència té una altra mena de tasca al seu càrrec, però coincideix amb la Protectora en la seva finalitat eminentment, essencialment patriòtica. La Beneficència compleix el seu comès a les presons. La Protectora a les escoles. La primera socorren i confortant els patriotes qui sofreixen reclusió perseguits pels poders de l'Estat pel delictes d'estimar massa la Pàtria llur. La segona formant les generacions novelles en el culte de la civilitat i de la Pàtria, dotant-les del bagatge espiritual que ha de fer-les conscients, cultes i lliures. Una i altra mereixen l'ajut dels bons catalans.

Suara l'Associació Catalana de Beneficència, mancada de mitjans econòmics però ben dotada de voluntats i d'entusiasmes, ha realitzat dos actes que mereixen ésser considerats i ben reconeguts pels homes de cor i de sentiments enlairats.

L'endemà de la diada de Nadal (no pogué ésser el mateix dia del natalici de l'Infant Déu, per causa de la mort de la mare del patriota qui l'havia d'oferir) les monges de la Presó Cel·lular barcelonina reberen la visita del president i el vicepresident de l'Associació Catalana de Beneficència, i d'un nacionalista ex-empresonat, l'Emili Store, els quals anaven a entregar a la reverenda Comunitat un present, com a penyora de gratitud per les atencions prodigades per les monges als joves nacionalistes que una justícia inhumana ha tingut últimament empresonats.

Heu's aquí el parlament d'ofrena:

"A la Reverenda Superiora: Comunitat de monges de la Presó Cel·lular d'aquesta ciutat.

Que Déu vos guard!

Aquesta Associació, desitjant testimoniar-vos l'agraïment que sent per tot el que feu en bé dels presos — estimats nostres per tal com són mancats de la joia de la llibertat, no importa per quina causa — i de què seguim en la vostra desinteressada actuació augmentant, si és possible, l'esforç nobilíssim en profit dels homes reclosos, molts d'ells contra cristiana justícia encara que per manament de la que se'n diu justícia humana, ha cregut que de cap manera podia fer-ho millor que pregant-vos d'acceptar, en la gran diada d'avui, un Jesuset rialler dins de son bressol de troncs voltats per la nostra bandera catalana; que si l'Infant representa el més alt sentiment d'altruisme, la cinta simbolitza el deure d'estimar la Pàtria Catalunya, i no fóra ver cristià qui fervent patriota no se sentís.

Encara us ha de dir aquesta Associació, reverenda superiora, reverenda Comunitat, que el Jesuset i el seu bressol han estat generosament i joiosament cedits pels nostres amics els notables escultors En Marian Morell i En Melcior Teys, als quals una indicació fou prou per a que s'esmeressin a acabar perfectament l'obra; que la corona d'argent i pedres ha estat treballada i cedida (no havem de remarcar amb quanta joia) per l'argenter i joier N'Emili Store i Allosa, qui, per justícia humana i contra cristiana justícia, romangué empresonat durant 22 mesos i ha estat a les vostres bones ordres; que l'Associació no hi ha posat sinó el goig d'unes insubstituïbles cintes i l'altre goig de presentar-vos l'ofrena, que espera que volguez acceptar per les altes idealitats que enloun.

Mercès per endavant. Que el present sigui tant del vostre grat que tots els presos assoleixin un xic de l'efluvi dolcíssim que la vostra joia escampi per les amples i tristes galeries de la casa on de cristià no hi ha sinó la Reverenda Comunitat de monges.

Per Catalunya, reverenda superiora, a les vostres ordres. — *Vicens A. Ballester*, president. — Barcelona, 25-XII-921 (CCVII)."

I en rebre l'obsequi aquelles santes dames de la blanca capellina, prodigadores de atencions i sol·licites per als pobres empresonats, els ulls els hi espuñejaven de joia tot acaronant l'Infant diví, el qual fou adorat per primera vegada el dia de Cap d'Any.

L'altre acte realitzat per la Beneficèn-

cia tingué lloc la diada dels Reis a la mateixa Presó Cel·lular. No sabem encara, en escriure aquestes ratlles, l'efecte que haurà produït, però no dubtem que haurà revestit una importància extraordinària.

Sabem només pels seus organitzadors, que en tal dia l'Associació Catalana de Beneficència tenia preparats per a repartir a tots els presos, (a tots eh?, tinguem-ho ben present) mil cent cinquanta (1150) paquets, contenint cada un: *sandwich*, dolços, galetes i turrons; cafè per a tots, i llibres i lots de paper per a escriure i sobres, per a sortejar entre grups de vuit o deu presos.

Aquest gest de la Beneficència duent el present de Reis a cada un dels presos, innocents i culpables, té un fons d'humanitat que entendreix i emociona. Es un acte que dignifica i enlaira el bon concepte de la col·lectivitat que l'executa. Aquí no es tracta de donar per egoisme sinó generosament, desinteressadament, sense demanar-los res, ni els vots, com els polítics, ni les oracions, com els religiosos. Realitzada l'obra benèfica i essencialment humanitària l'Associació es dona per ben pagada amb el goig experimentat per aquelles ànimes recloses; sent la satisfacció del deure complert i això ja és prou per les seves cobejances.

Ara diu-me, catalans d'Amèrica, germans exiliats, si una institució com l'Associació Catalana de Beneficència — com la Protectora de l'Ensenyança Catalana — no mereix que se la lloï i se l'ajudi per tal de poder realitzar aqueixes i semblants obres de fe, de caritat, de humanitat i de patriotisme.

Dons ara us diré, baix baixet, arran d'oida, que l'Associació Catalana de Beneficència, després de quinze anys de vida, no compta encara amb un centenar de socis. Si sentiú cremor a la cara en oir aquesta confidència poseu-vos la mà al cor i diu-me si esteu disposat a cooperar a la seva tasca, per tal de fer amb ella ço que havent fet amb l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana: el miracle de la seva renaixença.

Si el cor vos diu que l'havet d'ajudar, trameteu-me nom i adrega a la redacció de *RESSORGIMENT*, que aquí hi ha un missatger freturós de fer-vos allistar als rengles de tan benemèrita Associació.

I potser d'aquí sis anys, com fem avui amb la Protectora, els catalans exiliats podrem enorgullir-nos d'haver fet pujar aqueixa ridícula xifra que no arriba al centenar, a la respectable de tres mil vuit cents. Aleshores sí que en faria de coses insospitades l'Associació Catalana de Beneficència!

H. NADAL I MALLOL.

F A C È C I E S

La nostra candor és una cosa inexhaurible, inacabable, immortal com el setge de Prometeu. Crèiem que després del desastre melillenc, en les esferes militars s'operaria un petit canvi de llenguatge i de capteniment. I no ha estat així.

Som on érem.

Damunt l'excessiva lluentor dels uniformes no ha caigut ni una lleu polsina de cendra; les veus no han perdut la inflexió superbiosa que tenien; els posats serveixen la mateixa turgència d'abans.

A Vich, el poble mansuet ha estat apallissat una altra vegada. Ho havia estat a Girona; ho havia estat a Olot. Quin delictes cometia el poble mansuet? Cantava els *Segadors*. Cantar els *Segadors* és delictes? Amb les lleis a la mà sembla que no; amb l'espasa a la mà sembla que sí.

Cree, tanmateix, que ha arribat l'hora de deixar precs humiliants i acusacions inútils que es canvien dins un règim purament jurídic, però que esdevenen ridículs en el garbuix de poders que formen l'Estat Espanyol.

Cree que ara com ara ningú no pot ignorar que el fet de cantar els *Segadors* comporta una colla de perills perfectament definits, de la mateixa manera que ningú no pot desconèixer que el fet de posar-se a badar al bell mig de la carrera d'una via cèntrica comporta el risc de trobar-se davall les rodes d'un tramvia o d'un automòbil.

A tort o a dret, hi ha estament que cada vegada que escolta el cant de 1640, sent ofesos els seus sentiments i escometa als cantaires. Heu's aquí una cosa pública i notòria.

Tanmateix, arreu de Catalunya hom troba aplecs de catalans disposats a cantar els *Segadors*.

Qualsevol estranger que s'assabentés d'aquest fet, ens diria:—Aleshores digueu que els vostres compatriotes tenen un tarannà heroic.

I nosaltres, dissortadament, li hauríem de dir:—Tant com heroic, no, la veritat. Ells ja canten amb braó, ja: però així que venen venir l'escomesa fugen o tracten de fugir, n'hi han alguns que són portats a la presó i d'altres que reben i tot. Després, els fugitius, els nafrats i els empresonats, tots alhora protesten i es queixen de llur sort funestíssima.

L'estranger segurament replicaria:—Tenien raó; el tarannà dels vostres compatriotes que canten els *Segadors* sabent que s'arrisquen a rebre, no és ben bé un tarannà heroic. Més aviat és un tarannà infantívol. Fan com la quitxalla que truca a la porta d'un senyor malcarat i en veure'l sortir fuig a corre-cuita, esvalotant el veïnat amb la seva eridòria.

L'heroisme consistiria a cantar essent aparellat per plantar cara a les conseqüències. L'elemental discreció consistiria a no cantar si no es sentia a dins la flama dels entusiasmes pràctics.

Jo, commogut, davant d'aquesta fidel interpretació del meu pensament, diria:—Exacte! Exacte! si no és arribada l'hora que les nostres gents esdevinguin heroïques, almenys, Déu meu, que arribi l'hora que deixin d'ésser imbècils!

Encara, furgant en els indrets ombrívols de la nostra consciència nacional, es descobreixen altres tares francament deploables. Tothom sap que després de cada un d'aquests episodis marcial, hi ha un anar i venir de comissions locals, un seguit de conferències, unes cartes, uns telegrames... Per què?

En primer lloc, per pregar que es castigui als culpables, tot fent protestes

d'adhesió als dogmes oficials. En segon lloc, per pregar que de cap de les maneres es suprimeixi la guarnició; substituir un regiment per un altre, bé, conforme; però mai retirar el regiment, mai privar la ciutat dels al·licients materials que representa un regiment de tants homes que mengen pa, mongetes, eigrons, cansalada; de tants cavalls que mengen eivada, palla, i fins potser garrofes. Privar la ciutat del seu regiment és *fer pagar a justos per pecadors; si han de suprimir la guarnició tan-se-val que no facin res*.

Els pecadors no podem escatir ben bé qui són; pel que fa als justos, no cal dubtar-ne, són els proveïdors del regiment, l'amo del cinematògraf, l'amo del cafè, l'amo de la taverna i l'amo del burdell.

Jo trobaria tolerable que aquests senyors, personalment, es bellugessin per evitar una minva a llur calaix. Però no em sembla decorós que tota una ciutat amb les autoritats al capdavant tingui aquell esquifit concepte de la dignitat col·lectiva.

CARLES SOLDEVILA.

DEL VIURE LLEUGER

Conferències

La política de les grans potències, en mig de les dificultats que tot trasbals en més o menys alt grau produeix, sembla que va emmotllant-se cada vegada més, a la realitat dels fets consumats. A les primeries, llavors que la pau fou signada, la intransigència en tot allò que no fos agradós a les multituds tot just alliberades del jou de les trinxeres, feia que els homes polítics de l'Europa treballassin l'esdeveniment de la normalitat, talment com si el pes de les lluites passades l'haguessin suportat ells, tant a poc a poc anaven en resoldre el problema de la tranquil·litat del vell Continent. Però, vet

aquí que, d'un temps a aquesta part, aquells qui no crèiem amb una normalització propera en els afers de després guerra, l'evidència més palesa ens assabenta que, així com el conflicte bèl·lic esclatà sense que hom ho esperés, perquè el món civilitzat per a molts era com si dignésim una cosa immutable per l'equilibri de les seculars institucions, i no obstant això l'afros carnatge esdevingué, ara, també, avesats a les dilacions, que han estat la norma que ha precedit tota l'actuació dels polítics dels països aliats, verament, aquesta febre reconstructiva és una addició amb la qual no tots els que creuen en política hi són d'acord. Perquè, posem

BARCELONA - Acte de la inauguració de l'estàtua del Dant alçada en el Parc de Montjuïc, ofrena de la colònia italiana a Barcelona.

per cas, suara a Cannes, en ple hivern, s'han reunit els caps governatius d'Anglaterra i França i les demés nacions, encara que no han estat tan dignament representades no han deixat d'enviar-hi notables representacions, que per al cas, tot i no tenint la força colossal de les dues nacions que havem esmentat, llurs delegats han procurat, per tots els mitjans possibles, col·locar-se a l'altura de les circumstàncies, vol dir, sense que els colossos arribessin a l'extralimitació. Per altra parte a Cannes l'ambient ha d'ésser ben diferent d'aquell de París, per la bonesa del clima i la verdor del paisatge...

Diem que ha d'ésser més agradós perquè, per al proper març ja ha començat d'organitzar-se, aquesta vegada a Gènova, una altra conferència. Les conferències d'aquesta naturalesa, ultra els beneficis que poden reportar als països adherits a la lliga dels pobles en general, en particular, per als delegats els és un bell moment d'esbargiment; àdhuc una bella avinentesa de posar de relleu tot ço que per a la nació llur són capaços de sacrificar, encara que el sacrifici hom no el vegi per enlloc; però hi és, amb tota seguretat. Les tasques feixugues que són obligats a suportar és ço que els impel·leix a cercar llocs d'ensomni com ho és la Costa Atzur, aqueix tros de paradís que s'estén des de Nîça a Gènova. I si a això afegim l'època de la reunió, fàcil ens serà arribar a la conclusió que les deliberacions, forçosament, han d'ésser profitoses i plenes de transigències...

Es per això que ha estat invitat el gran comunista Lenin. I aquest personatge ha acceptat i llur presència a la conferència donarà tema a mants problemes que és del tot indispensable de resoldre'ls. Com que, si hi assisteix, serà la primera vegada que tractarà amb la genuïna representació dels estats capitalistes, que ell tant ha combatut, des d'ara ja demana seguretats per a sa persona; que la "Txeca", l'organització d'espionatge que ha permès que els bolxevics no fossin foragitats dels antics palaus dels tzars russos, estigui facultada per a estendre, des de Moscou a Gènova, tot un sistema policial, per tal que a Lenin res li succeeixi... S'accedirà, no hi ha dubte. És necessari que Lenin estigui present a la magna assemblea. Hi ha que tractar d'ablanir-lo. Com l'ambient serà diferent al de Rússia, per poc que a l'home, fins ara irreductible, enemic declarat dels occidentals, li facin manyagueries insinuants, serà prou per a que es fongui com un bolado... Al fi i al cap Lenin aquesta invitació l'ha deguda esperar sempre.

També, d'entre les nacions que hi enviaran delegats s'hi compta Espanya. L'afar que va a diluir aquesta nació és un dels més complexes. Es tracta de la possessió de la ciutat marroquina de Tànger. No se sap si França i Anglaterra acce-

diran a la demanda d'Espanya. Potser li diguin... Li podran dir el que voldran. Fins li podrien dir, si volguessin, que comenci a evacuar amb dignitat els miserables 28.000 kilòmetres quadrats de territori que posseeix, nominalment, al nord africà... Això podrien dir-li en to amical, sense enfadar-s'hi, com qui dona un bon consell...

Els consells, però, sembla que Espanya no els necessita pas. Des d'ara ja ha proclamat als quatre vents que, si va a Gènova, és per a treballar per la pau del món. Això ho ha dit el president de la delegació; i tenint en compte la valor que aquests homes donen a les paraules emeses en els moments efusius, fàcil ens serà entendre el pensament que inclouen: que els emmena a la conferència una idea fixa, i aquesta idea no pot ésser altra que l'obtenció de la ciutat marroquina. Però la fruita que ells creuen en plena maduració, per a les altres potències també ho està. Es per això que des d'ara ja es comença a insinuar la fi que tindrà la pretesió dels espanyols.

Nosaltres compremem que aquell que sigui capaç just és que, en la repartició de l'Àfrica, li pertogués el seu tros; però, això sí, que treballi i que tranquil·litzi els naturals dels països que li hagin estat assignats. Del contrari és millor que es deixin a part totes les pretensions. Espanya es troba en el cas moral de reconèixer que per a colonitzar no serveix gens ni mica. Nosaltres creiem que a Gènova, amicalment, la treuran de l'error en què es troba...

Després de tot, si li fan comprendre aquest error cabdal, la immensa majoria dels espanyols beneiran els homes que els hauran tret de damunt la càrrega més feixuga que mai hagin suportat. Cal que ho facin els delegats de les potències amigues. Ho faran? El temps ens ho dirà.

També hauríem pogut dir quelcom de la conferència suara reunida a Washington per a limitar els armaments; però del que s'ha tractat tothom en sap tant o més del que hom podria dir-los-hi, perquè la premsa diària ha escampat totes les decisions a què s'ha arribat, i per això ens abstenim fins d'emetre l'opinió que ens hagi suggerit tot l'escarafall de problemes que es suposa haver resolt. Per altra part, aquell qui no estigui enterat a bastament de ço que s'ha tractat a Washington el remetem a que llegeixi el que ha escrit el gran novel·lista anglès Wells, arran de les sessions que ell ha presenciat durant el temps de la conferència. Un hom no pot ésser més explícit; per això nosaltres li deixem tota la glòria a aquest meravellós home. Ell ben segur ha donat càtedra de la conferència més bé que nosaltres ho hauríem pogut fer. I ho diem sense empatx, perquè compremem la distància enorme que hi ha de Wells a nosaltres. Que li havem de fer... TRINITARI MESTRE.

CONCERTS

L' "Orfeó Català de Buenos Aires", seguint la seva tasca de difusió de la música popular catalana, efectuà un concert el diumenge dia 15 de gener en el Teatre Buenos Aires.

Rares vegades hem acudit a les audicions d'aquesta institució musical amb l'avidesa d'aquesta vegada, atrets pel seu programa íntegrament compost d'obres d'autors catalans i acuradament seleccionat. Val a dir, també, que ens impel·lia l'atractiu joïós de sentir per primera vegada sardanes executades per una cobla i chorejades, simultàniament, per un orfeó.

Hi anàvem, però, amb certa desconfiança quant a la correcció en executar les sardanes per part de la "Cobla Empordanesa", car havem assistit a totes les audicions que el Casal Català porta celebrades amb ella, i certament no ens podíem pas formar il·lusions, ans altrament: temíem un fracàs, posada la Cobla dins una sala de concerts.

Apressem-nos a dir que l'execució de la Cobla ens agradà. No féu res d'extraordinari, ni molt menys, però tenint en compte les dificultats de diversa índole que han de vèncer els seus components, aquesta vegada reeixiren del seu abnegat intent de donar-nos la sensació de trobar-nos fruint les exquisideses de la dansa nacional catalana en alguna plaça de vila empordanesa, a sol batent i amb el cor arborat de joia.

Les sardanes executades per la cobla foren: *La nit de l'Amor*, d'En Morera i *Or fi*, d'En Soler. Les chorejades per l'Orfeó i executades simultàniament: *Les fulles seques* i *La cançó nostra*, ambdues d'En Morera.

Malgrat la justesa de to de la massa choral i la cobla, les sardanes chorejades no ens agradaren prou. L'estridència metàl·lica dels instruments ofeguen i anul·len sovint la veu dels cantaires, com succeí amb *Les fulles seques*, en l'entrada inicial dels tenors.

L'Orfeó tingué al seu càrrec demés de les sardanes esmentades, els corals següents: *Cant de la Senyera*, d'En Millet; *L'emigrant*, d'En Vives; *Bes desitjat*, d'En Civit; *La mare*, d'En Marcet; *Primavera eterna*, d'En Morera; *Nocturn*, d'En Llobera i *La nostra nau*, d'En Morera.

Mereix especial menció l'execució de *Bes desitjat*, *La mare* i *La nostra nau*. Aquesta última, sobretot, fou dita d'una faïso exquisida. Greu ens sap que no fos bisada. El públic habitual d'aquestes audicions no té gaire en compte el mèrit intrínsec de les obres ni la polida execució que puguin fer-ne els orfeonistes. Li basta sentir força soroll; com més crits millor, i, a l'uníson, ell s'entusiasma sense tenir per a res en compte la part estè-

tica. Donen-li un final ben estrident i teniu assegurada la repetició de l'obra. Així s'explica que rebés fredament l'execució de *La nostra nau*; tan fredament que sinó que les oïdes no ens traeixen hauríem eregut que havia estat un fracàs dels orfeonistes. Vagi a ells i al mestre Genescà, com a desagravi, el nostre aplaudiment més fèrvor.

L'emigrant, en canvi, no ens satisfé

prou. Hi trobarem a mancar emoció i sentiment.

La senyoreta Garriga digué correctament el solo de *Nocturn*.

Fou, en resum, una audició interessant: de les més notables de l'"Orfeo Català de Buenos Aires".

Al final el públic requeri, debades, el cant de *Els segadors*.

La concurrència numerosíssima. N-M.

N O T Í C I E S

—:— Des de primers de mes està a Buenos Aires la bandera que els catalans d'Amèrica ofrenen a la Mancomunitat de Catalunya. El vapor italià "Re Vittorio" la portà de Barcelona.

El "Comitè d'Acció Catalana" està enllestint la confecció del pergamí que junt amb la bandera s'entregarà al President de Catalunya.

Per a la signatura del pergamí que contindrà el nom de cada una de les entitats catalanes d'Amèrica, s'organitza un acte especial en honor dels delegats.

Segons veus corrents la bandera dels

catalans d'Amèrica serà hissada al Palau de la generalitat de Catalunya la pròxima diada de San Jordi, prèvia ofrena que en farà el doctor Antoni de P. Aleu al President.

—:— L'Orfeo Català de Buenos Aires, efectuà la festa de repartiment de premis als alumnes que concorren a les classes de música que sosté gratuïtament, executant-se un escollit programa pels alumnes més aventajats.

—:— Dels catalans de Magallanes, amb els quals estàvem sense comunicació temps ha, havem rebut una extensa lletra

signada pel nostre corresponsal a Punta Arenas, l'entusiasta nacionalista senyor Francesc Jaume, assabentant-nos les seves activitats dintre el Centre Català.

Entre els diversos actes darrerament celebrats pel Centre Català de Punta Arenas mereix esmentar-se la festa realitzada el dia de Cap d'Any. En el traspàs d'un any a l'altre, a les dotze de la nit, s'alçà la cortina de l'escenari apareixent un quadre simbòlic, representat per varis infants fills de catalans, en el qual s'hi veia Catalunya i la seva unitat geogràfica, València, Mallorca i Rosselló, convivint fraternalment amb Xile, mentre les notes de l'himne nacional català fendien l'aire i eren victorejades les nacions xilena i catalana.

Mercès a una bella iniciativa de la senyora Na Josepa Armengol de Jordana, s'ha constituït dintre el Centre un Comitè de dames sota el títol de "La dona catalana", desitjoses de laborar per al bon nom de la nostra pàtria.

El Comitè està integrat per les següents dames: Josepa A. de Jordana, presidenta; Teresa A. de Requena, vice-presidenta; Rosalia de Perles, tesorera, i Trinitat M. de Farreras, secretària.

Catàleg de Llibres Catalans

En venda, per la Delegació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana: FLORIDA 150 Bs. As.

BIBLIOTECA CATALANA: (Cada volum, \$ 1.25)

Joaquim Ruira: Pinya de rosa (Volum I i II).
Llorenç Riber: Els camins del Paradís perdut.
Gabriel Maura: Aigoforts.
J. Pons i Massaveu: L'auca de la Pepa.
J. Roig i Raventós: Argelaga florida.
Santiago Rusiñol: Proses triades.
Victor Catalá: La mare balena.
Prudenci Bertrana: Els herois.
Carles Soldevila: L'abrandament.
Marquès de Camps: Cortal Mari.
Josep Morató: Arran del cingle.
Llorenç Riber: Els sants de Catalunya. (Dos volums).

PUBLICACIONS DE "LA REVISTA"

Joaquim Folguera: Poesies \$ 1.—
" " Les noves valors de la poesia catalana " 1.50
Pere Benavent: Epigrames (Poesies) " 1.—
Salvador Albert: Amiel " 2.—

BIBLIOTECA PEDAGOGICA

Pompeu Fabra: Gramàtica catalana \$ 1.—
Josep Galí: Aritmètica i Geometria " 1.20
R. Monjo i Segura: Promptuari Ortogràfic Català " 1.—
Pompeu Fabra: Diccionari Ortogràfic de l'Institut " 3.—
A. Rovira i Virgili: Diccionari Català-Castellà i Castellà-Català " 6.—

OBRES TEATRALES

Àngel Guimerà: L'ànima és meua \$ 1.—
" " Aigua que corre " 1.—
" " El fill del Rei " 1.—
Ignaci Iglesias: Fructidor " 1.—
" " Foc-follet " 1.—
" " L'home de palla " 1.—
" " La reina del cor " 0.50

Avell Artís: Mai se fa tard si el cor és jove " 1.—
" " A cor distret sagetes noves " 1.—
Santiago Rusiñol: El redemptor " 1.—
" " Dol d'"alivio" " 0.75
" " Llibertat " 1.—
" " El pintor de miracles " 0.75
" " La intel·lectual " 1.—
" " El titella pròdig " 0.75
" " Cors de dona " 1.—
" " La llei d'herència " 1.—
" " El teatre per dins " 0.75
" " La "merienda" fraternal " 0.75

Biblioteca Valenciana:

F. Caballero, Camins de Llum (Versos) \$ 1.50
Puig Espert, Nits D'Hivern " 1.50
Gramàtica Valenciana " 0.35
Influència Política de Sant Vicens Ferré " 0.35
E. Martínez Ferrando, Arxiu Municipal de València " 0.50
Cançons per al poble " 0.50

Altres Edicions:

F. Cambó, Vuit mesos en el Ministeri de Foment \$ 3.75
Postals de Catalunya (col·leccions de 20). " 1.—

Calendari Català MANELIC 1922

BLOC I TARJA TAMANY GRAN: \$ 2.50
" " " PETIT: \$ 1.50

Apresseu-vos a fer la demanda puix en resten pocs exemplars.

ESTÀ EN VENDA: Edició especial del darrer llibre de versos de l'eminent JERONI ZANNE: AIGUAFORTS I AIGÜES VESSANTS PREU: \$ 2.50

Els desitjem forces èxits pel bé del Centre Català i honor de la Pàtria catalana.

—:— El Centre Català d'Assumpció (Paraguay) ha renovat la seva Comissió Directiva en la següent forma: Antoni Estragués, president; Josep Seall, vice-president; Joan Sala, secretari; Enric Turró, vice-secretari; Antoni Ribera, tresorer; Enric Puigbonet, bibliotecari; Joan Arnella, Miquel Ferrer, Antoni Altimira, Narcís Santacana i Josep Bordas, vocals.

Es d'esperar que aquests elements faran feina profitosa per als ideals de Catalunya.

—:— La Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana a Rosario, ens assabenta haver quedat constituïda, per al present període, d'aquesta faiso: President, Rafel Ivern; Secretari, Conrad Torra; tresorer, M. Pujol-Canut; vocals: Pere Saladrigas, Ramon Solsona, Ramon Quer i Joan Balaña.

Conegut el prestigi personal de cada un d'aquests compatricis, augurem bona tasca a favor de l'ensenyament català.

—:— El propassat diumenge dia 5 celebrà l'assemblea anual de socis la Delegació a Buenos Aires de l'Associació

Protectora de l'Ensenyança Catalana, havent quedat integrada la Comissió així: Teodor Banús-Grau, president; Ermenegol Vila-Vallès, tresorer; Manuel Carol, secretari; Joan Espinach, comptador; Joaquim Alguero, Josep Roviralt i Joan Cunill, vocals.

Desitgem que l'entusiasme dels elegits trobi l'èxit que és d'esperar per bé de la cultura catalana.

—:— Organitzat pel benemèrit Casal Català tindrà efecte el diumenge propvenint dia 19 un gran festival de sardanes a la *Quinta Olivera*, (Rivadavia 8700).

La festa tindrà caràcter d'Aplec de la Sardana, segon any de la seva implantació a Buenos Aires, essent l'encarregada d'executar les danses de la nostra terra la «Cobla Empordanesa».

Demés de les audicions de sardanes que es donaran matí i tarda, l'Esbart de Dansaires del Casal tindrà al seu càrrec un triat número de ballets populars. També hi hauran carreres, jocs per a la mainada i altres entreteniments per tal de facilitar esbargiment a la concurrència.

La finca «Olivera» reuneix ex-

cellents condicions per a una festa a plena natura i és lògic esperar de l'Aplec d'enguany un esdeveniment de ressonància.

—:— L'Assemblea del Casal Català, reunida la tarda del propassat diumenge dia 12 prengué un acord importantíssim que no volem deixar sense esmentar.

Vista l'actual disgregació de la colònia catalana en fraccions col·lectives, i entenent que aquest estat de coses no té raó d'existir ni és convenient per la colònia ni per la pàtria comú, el Casal acordà iniciar la unificació comptant amb la bona voluntat de tots per tal que desapareixi tot ressabi i ens guiï solament l'entusiasme i l'amor que tots sentim per Catalunya. A aquest objecte el Casal comença per a facilitar la unió, prometent solventar per la seva part tota dificultat que pugui entorpir el seu patriòtic intent.

Sabem que han estat nomenats els senyors Teodor Banús, Conrad Puig i Ricard Abària per a que, d'acord amb el Consell Directiu del Casal Català, portin a terme aquest lloable propòsit.

Joieria i Rellotgeria "EL TREBOL"

GRAELLS GERMANS

FABRICANTS

CARLOS PELLEGRINI, 516

CASA FUNDADA L'ANY 1910

U. T. 2302, Lib.

BUENOS AIRES

Gran assortit d'Alhages de tota classe.

*Reformem tota mena de Joies
a gust del client.*

Economia en els preus.

Confiteria Catalana

Cerrito, 153

SUCURSAL: **Sarmiento, 1444**

Unió Telefónica **4571**, Rivadavia

Coop. Telefónica **2918**, Central

Coop. Telefónica **2919**, Central

TORTELLS CALENTS DUES VEGADES EL DIA

Tots els dies: Palos de Jacob, Panellets, Braços de Gitano, Persianes, Bescuits "OMS", Secalls, Borregos, Carquinyolis, etc.

COQUES D'ARENYS

Totes les tardes, les delicioses Coques de Pinyons i de Llardons.

Fem memòria que apart d'això tot l'assortit de MASAS que té aquesta casa és fet al dia.

Vi d'Alella i Xampany Codorniu
PROVEU ELS TORTELLS DE LA CASA OMS

LA PROVEIDORA CATALANA

Molt acreditada Fiambreria i Cansaladeria Catalana
DE **MIQUEL NICOLAU**

Casa especial en la fabricació d'embotits de totes menes, a la catalana, i en fiambres fins.

Especialitat de la casa:

Llongenices de Vich i Sobrassada a la Mallorquina
A L'ENGROS I A LA MENUDA

Mercat San Telmo (Bolívar i C. Calvo) Blocs Nos. 51 i 52 - Bs As.

MATALASSOS a l'estil català (REFORMA I VENDA)

Gran assortit en tot lo pertanyent al ram
Encàrrecs per carta o personalment

D. VALLBONA
Coop. Telefónica 551, (Oest)

YAPEYÚ, 978
BUENOS AIRES

FARMACIA CATALANA DEL DOCTOR VILAR

LABORATORI D'ANALISIS I ESTERILITZACIONS

S'atenen demandes per la campanya, fent-se els enviaments amb tota regularitat, abonant l'import de la comanda.

GARANTIA ABSOLUTA DE TOTES LES PREPARACIONS
PREUS MÓDICS

ALSINA, 1202, CANTONADA SALTA
Unió Telef. 1133 (Libertad) **BUENOS AIRES**

CARNISSERIA I CANSALADERIA DE **RABASSA, GERMANS**

VENDES A L'ENGROS I A LA MENUDA

Gran ASSORTIT de PERNILS, PALETES i VENTRESCA
ALSINA 2328 - Mercat Ciutat de Bs. Aires

Coop. Tel. 2261, Central

NOTA - Als magatzems que ens afavoreixin els farem rebaixes especials.

L'Atlàntida

Dipòsit d'olis i Sabó Morando
Queviures diversos.

Sucursal:

Independencia
N. 1573

Especialitat en Olis d'Oliva Finíssims

J. CABRÉ i Cia.

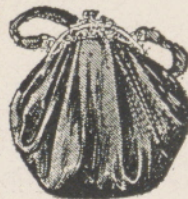
ESTADOS UNIDOS, 1599 (Xamfrà Cevallos)
U. T. 5532, (Libertad)

CASA ARAGÓ

Fàbrica de Carteres Fines
S'armen treballs repujats
Preus reduïts. Garantim els articles.

Calcahuano 482, Bs. Aires

Nota: Als catalans fem un 10 o/o de descompte

Casa de Canvi i Loteria Nacional

"LA FORTUNA"

Fundada
l'any 1905.

DE PERE FARRÉ

Avinguda San Martin 1440, MENDOZA

SUB-AGENT DE LA LOTERÍA NACIONAL

AGENT DE LES LOTERIES CAIXES POPU-
LARS D'ESTALVIS DE LES PROVINCIAS
DE BUENOS AIRES I CÓRDOBA.

Passatges marítims

Anexe:

La

Elegancia

Articles de cigarrería

Saló d'enllustrar el calçat

"LA BARCELONESA" DE M. HILL

Casa especial en PERNILS cuits, crus i fumats.

FIAMBRES I EMBOTITS DE TOTA MENA.

Vendes a l'engròs i a la menuda.

Mercat San Telmo (Defensa 961) Llocs 101 i 102

Bs. AIRES

Un. Tel. 3818 (Buen Orden) Escritori: PERÚ 1534

Frigorífic i Fàbrica: TEMPERLEY (F.C.S.)

Postals Patriòtiques:

PRIMERA: Damunt d'una suggerent al·legoria, a tres tints
els retrats dels doctors Martí i Julià, i Solé i Pla.

SEGONA: Facsimil de la bandera de la Unió Catalonista, i
retrats d'En Guimerà i d'En Folguera i Durán.

TERCERA: Façana del Palau de la Generalitat Catalana i
retrats d'En Prat de la Riba i d'En Puig i Cadafalch.

Belles Tricromies:

Preu: \$ 0.10 c. u.

Demaneu-les a la Redacció de «RESSORGIMENT»:
México, 1356 - Buenos Aires.

Confiteria "La Ideal"

de Enric Masats

Chile 1402 Xamfrà, S. José

M'és agradós informar a la colònia catalana
que si volen trobar els genuïns

Tortells de Massapà, Crema, Cabell d'àngel, Braços de gitano,
Palos de Jacob, Bescuits de la Reina, Prussians, Coques de llardons,
Ensaïmades i Cristines, visitin la CONFITERIA "LA IDEAL".
Trobaran també, un gran assortit de Carquinyolis, Seca" Borregos,
Melindros, etc. Gran assortit de Bombons i Caramels de totes classes.

Especialitat en tot el que sigui Pastell Català